

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه

معاونت آموزش

اداره امتحانات کتبی

بسمه تعالی

امتحانات پایان سال - خرداد ۱۳۸۹

پاسفنامه مدارس قم

پایه :		۵	موضوع :	تاریخ ۵
تاریخ :		۸۹/۳/۲۷	ساعت :	۱۸

نام کتاب: سیره پیشوایان، از زندگی امام هادی(ع) تا آخر کتاب

یک سؤال اختیاری است، در صورت پاسخ به همه به سؤال آخر نمره داده نمی‌شود - هر سؤال ۲ نمره

۱. علل شکست قیام‌های علویان در زمان امام هادی(ع) را مختصراً توضیح دهید. (۵۷۰ ع: ۱ د: ۲)

۱. ضعف رهبری و فرماندهی این نهضت‌ها: برنامه صحیحی نداشتند - قیام آنها رنگ صد در صد اسلامی نداشت - مورد تأیید امام معصوم نبودند.

۲. طرفداران و یاران این رهبران: غالباً شیعه واقعی نبودند - اهداف اسلامی روشنی نداشتند - هنگام احساس خطر، رهبر خود را تنها می‌گذاشتند.

۲. أ. طبق دستور متوکل، امام هادی(ع) را در روز ورود به سامرا به چه مکانی بردند؟ ب. متوکل از این کار چه منظوری داشت؟

۵۸۲ ع: ۱ د: ۲

أ. خان الصعاليك (كاروانسرای گدایان و مستمندان)

ب. هدف از این کار تحقیر (مودیان و دیپلمات مآبانه) حضرت بود.

۳. أ. چه کسی متوکل عباسی را به قتل رساند؟ ب. چهار مورد از اقدامات مثبت جانشین متوکل را بنویسید. (۵۹۸ ع: ۲ د: ۲)

أ. فرزندش منتصر (با همکاری ترکان)

ب. ۱. دوستی با علی و خاندان او را آشکار ساخت. ۲. به مردم دستور داد به زیارت امام حسین(ع) بروند. ۳. به علویان ایمن داد. ۴. فدک را به

علویان پس داد. ۵. موقوفات علویان را به آنان برگرداند. ۶. والی مدینه را که با علویان بدرفتاری می‌کرد عوض کرد.

۴. أ. خلفای معاصر امام حسن عسکری(ع) را نام ببرید. ب. کدام یک از آنها خود را شبیه «عمر بن عبد العزیز» جلوه می‌داد؟ وی

انگیزه خود را از این کار چه می‌دانست؟ (۶۱۶ ع: ۱ د: ۱)

أ. ۱. المعتز بالله. ۲. المهدی بالله. ۳. المعتمد بالله.

ب. مهدی - او می‌گفت که در بین خلفای اموی یک نفر پاکدامن بود؛ برای عباسیان بسیار شرم‌آور است که یک نفر شبیه او نباشد (اما به نظر

می‌رسد انگیزه او ملاحظات اجتماعی، سیاسی و به دست آوردن پایگاه مردمی بود).

۵. چهار بُعد از ابعاد فعالیت‌های امام حسن عسکری(ع) را بنویسید. (۶۲۷ ع: ۱ د: ۲)

۱. کوشش‌های علمی. ۲. ایجاد شبکه ارتباطی با شیعیان. ۳. فعالیتهای سرّی سیاسی. ۴. حمایت و پشتیبانی از شیعیان. ۵. تقویت و توجیه سیاسی

رجال در برابر مشکلات. ۶. استفاده گسترده از آگاهی غیبی برای جلب منکران. ۷. آماده سازی بین شیعیان برای دوران غیبت فرزند خود، امام

دوازدهم.

۶. امام حسن عسکری(ع) چه نشانه‌هایی را برای شناخت امام بعد از خود به «ابوالادیان» بیان کرد؟ ۶۵۸

۱. کسی که بر جنازه من نماز گزارد. ۲. هرکس از آنچه در میان همیان است خبر دهد. ۳. خواستن جواب نامه‌ها.

۷. تولد حضرت مهدی(ع) از دیدگاه علمای اهل سنت را توضیح دهید. ۶۶۷ (ع: ۱: ۲)

علمای اهل سنت نوعاً تولد حضرت مهدی(ع) را انکار می‌کنند و می‌گویند: شخصیتی که پیامبر اسلام(ص) از قیام او خبر داده هنوز متولد نشده است و در آینده تولد خواهد یافت. با این حال تعداد قابل توجهی از مورخان و محدثان اهل سنت تولد آن حضرت را در کتب خود ذکر کرده و یک واقعیت دانسته‌اند (بعضی پژوهشگران بیش از صد نفر آنها را معرفی کرده‌اند).

۸. ا. کتاب حسین بن روح در فقه شیعه چیست؟ ب. محمد بن عثمان سعید عمّری چه اقداماتی را برای نیابت حسین بن روح انجام داد؟ ۶۸۰ (ع: ۱: ۲)

أ. التأديب. (۵/۰ نمره)

ب. حسین بن روح از دستیاران نزدیک نایب دوم بود و عمری از مدتها قبل برای تثبیت امر نیابت او زمینه‌سازی می‌کرد و شیعیان را جهت تحویل اموال، به او ارجاع می‌داد و او رابط بین عثمان بن سعید و شیعیان بود. (همچنین در روزهای آخر عمرش به گروهی از بزرگان شیعه که نزد او رفته بودند گفت: چنانچه من از دنیا رفتم به امر امام(ع) جانشین من و نایب امام(ع) «حسین بن روح» خواهد بود. به او مراجعه کنید و در کارهایتان به او اعتماد کنید).

۹. وظایف و فعالیت‌های اساسی نواب خاص را بنویسید. ۶۸۷-۶۸۸-۶۸۹ (ع: ۱: ۲)

۱. پنهان داشتن نام و مکان امام. ۲. سازماندهی و کلا. ۳. اخذ و توزیع اموال متعلق به امام(ع). ۴. پاسخگویی به سؤالات فقهی و مشکلات عقیدتی. ۵. مبارزه با مدعیان دروغین نبوت.

۱۰. اینکه گفته می‌شود: «امام دوازدهم جان جهان است» یعنی چه؟ ۷۱۹ (ع: ۱: ۲)

جهان به وجود او بستگی دارد. امام قلب عالم وجود، هسته مرکزی جهان هستی و واسطه فیض بین عالم و آفریدگار عالم است و از این جهت حضور و غیبت او تفاوتی ندارد. و اگر ایشان در جهان نباشد، جهان هستی در هم فرو می‌ریزد. (چنانکه امام صادق(ع) فرمود: اگر زمین بدون وجود امام بماند، ساکنان خود را فرو می‌برد).

۱۱. مراد از نیابت خاصه و نیابت عامه چیست؟ ۶۹۰

نیابت خاصه عبارت از این است که امام شخص خاص را با اسم و رسم معرفی کند و نایب خود قرار دهد ولی نیابت عامه این است که امام شرایط و ضوابط کلی را بیان کند تا در طول زمان هر فردی آن ضابطه با او تطبیق کند نایب شناخته شود.